

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Tulkki kieliasiantuntijana työyhteisössä

Tukipilari kansalaistoiminnan keskuksen esittelyvideon
kääntäminen viittomakielelle

Julianna Hukkanen

Viittomakielentulkin koulutusohjelma (240 op)

huhtikuu / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Viittomakielentulkin koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Julianna Hukkanen	Sivumäärä 22 ja 1 liitesivua
Työn nimi Tulkki kieliasiantuntijana työyhteisössä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Sirpa Lyytinen ja Juha Manunen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Tukipilari kansalaistoiminnan keskus, Minna Mielonen	
Tiivistelmä <p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli kääntää Tukipilarin esittelyvideo suomalaiselle viittomakielelle heidän Internet-sivuilleen. Työni tilaajana toimi Tukipilari kansalaistoiminnan keskus Kuopiosta ja työelämäohjaajani oli Tukipilarin suunnittelija Minna Mielonen. Video toteutettiin yhdessä Mainostoimisto JesseDesignin kanssa, joka hoiti videon kuvauksen ja editoinnin.</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli tuottaa ymmärrettävä ja Tukipilarin toiveita vastaava viittomakielinen video, josta viittomakieltä kommunikaationaan käyttävät saisivat helpommin tietoa Tukipilarin toiminnasta. Työni kirjallisessa osiossa keskityn tulkin asiantuntijuuteen työyhteisössä, jossa hän on ainut oman alansa asiantuntija. Tutkimuskysymykseni oli: Missä asioissa käytin asiantuntijuuttani hyödyksi niin, että käännöksestä saatiin ymmärrettävä ja tilaajan toiveita vastaava?</p> <p>Opinnäytetyöni menetelminä käytin havainnointia ja konsultointia. Käsittelen produktini tekovaiheessa esille tulleita tilanteita, joissa asiantuntijuuttani tarvittiin ja havainnoin niitä tietoperustan valossa. Konsultoin viittomakielisiä, kääntämisen ja viittomakielen lehtoreita sekä opiskelukavereitani käännöstä tehdessäni.</p> <p>Koska opinnäytetyöni produktilla oli työelämästä lähtöisin oleva tarve, siitä saatava hyöty on merkittävä Tukipilarin asiakkaille. Video vastasi hyvin organisaation toiveita rennosti ja ymmärrettävästä esittelyvideosta, ja nyt yhä useampi saa esteettömämmin tietoa Tukipilarin toiminnasta.</p>	
Asiasanat Kääntäminen, asiantuntijuus, Tukipilari kansalaistoiminnan keskus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Sign Language interpretation

ABSTRACT

Author Julianna Hukkanen	Number of Pages 23
Title Interpreter as a language expert in a work community	
Supervisor(s) Sirpa Lyytinen & Juha Manunen	
Subscriber and/or Mentor Tukipilari – Centre for Civil Society and Non-Profit Organizations/ Minna Mielonen	
Abstract <p>The purpose of this functional thesis was to translate and produce an understandable presentation video by following the wishes of my subscriber Tukipilari – Centre for Civil Society and Non-Profit Organizations. Mentor of mine was designer Minna Mielonen. The video was posted on Tukipilari’s website. The video was produced together with advertising agency JesseDesign which filmed and edited the video.</p> <p>The written part of this thesis discusses the expertise of the interpreter in a situation where she is the only expert of her own occupation in the work community. Observation and consultation were my methods of this thesis and my research question was: In which situations did I make use of my expertise so that the translation was understandable and consistent with the objectives?</p> <p>I observed my own actions throughout the production and I will analyze those situations where my expertise was valuable. I consulted deaf people, my teachers and fellow students on the translation.</p> <p>This thesis is important because it has a proper need. Now deaf people are able to get information about Tukipilari – Centre for Civil Society and Non-Profit Organizations in their own language.</p>	
Keywords Translating, expertise, Tukipilari – Centre for Civil Society and Non-Profit Organizations	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA -MENETELMÄT	6
3 KÄÄNTÄMINEN	7
3.1 Suomalainen viittomakieli käännöskielenä	9
4 ASiantuntija ja asiantuntijuus	10
5 PRODUKTIN YHTEISTYÖTAHOT	11
6 PRODUKTIN TOTEUTUS	12
6.1 Käännösprosessi	12
6.2 Kuvausprosessi	13
7. TULOKSET	14
8. POHDINTA	18
LÄHTEET	20
LIITTEET	23

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja sen tavoitteena on vastata työelämästä lähtöisin olevaan tarpeeseen. Kuopiossa toimiva Tukipilari kansalaistoiminnan keskus on työni tilaaja, ja tuotin ja käänsin heille heidän Internet-sivuilla keväällä 2016 julkaistun esittelyvideonsa suomalaiselle viittomakielelle. Tukipilarin toiveissa oli kehittää verkkosivujaan myös viittomakieltä kommunikaationaan käyttäville helpommaksi, jotta tutustuminen Tukipilarin toimintaan olisi yhä useammalle vaivattomampaa.

Video toteutettiin yhdessä Tukipilarin ja Mainostoimisto JesseDesignin kanssa, joka toimi ammattilaisena videon kuvaamisessa ja editoinnissa. Mainostoimiston yrittäjän, Jesse Karjalaisen kanssa Tukipilari oli tehnyt aikaisemminkin yhteistyötä ja nyt se jatkui esittelyvideon merkeissä. Minä lähdin mukaan Karjalaisen soitettua ja tarjottua minulle mahdollisuutta tehdä lopputyöni tällaisen projektin parissa ja myös oppilaitokseni mielestä aihe opinnäytetyön toiminnalliseksi osuudeksi oli toimiva. Tukipilarin toive opiskelijasta tekemässä heidän viittomakielinen esittelyvideonsa ja minun haaveeni opinnäytetyöstä kääntämisen parissa kohtasivat ja hedelmällinen yhteistyö saattoi alkaa. Tukipilarissa halutaan tarjota opiskelijoille päättötömahdollisuuksia, harjoittelupaikkoja ja erilaisia yhteistyömahdollisuuksia organisaatiossaan, jotta luotujen kontaktien ja erilaisten kokemusten myötä ponnistaminen työelämään olisi opiskelijoille helpompaa.

Opinnäytetyöni kirjallinen osio on tarkoitettu viittomakielen tulkeille ja tulkkiopiskelijoille. Kuvaan produktini etenemistä, käännös- ja kuvausprosessia, sekä perehdyn tulkin asiantuntijuuteen työyhteisössä, jossa hän on ainoa oman ammattialansa asiantuntija. Tutkimuskysymykseni ohjaa minua havainnoimaan tilanteita, joissa asiantuntijuudestani oli hyötyä. Käytän tässä hyödyksi omia kokemuksiani ja havaintojani produktini työstämisen varrelta opinnäytetyöpäiväkirjaani hyödyntäen. Kokemukseni pohjalta pohdin tulkin asiantuntijaominaisuuksia ja vaikutusvaltaa sekä yhteistyön toimimista muiden tahojen kanssa.

Tavoitteeni tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä oli tuottaa toimiva käännös ja ymmärrettävä video Tukipilarin viittomakielisiä asiakkaista ajatellen ja Tukipilarin toi-

veita noudattaen. Työ on merkittävä, sillä se vastaa aitoon työelämälähtöiseen tarpeeseen ja mahdollistaa yhä laajemman tiedonsaannin viittomakielisille heidän omalla äidinkielellään. Valmis esittelyvideo on onnistunut ja yhteistyö sen puitteissa oli toimivaa ja tuki asiantuntijuuttani tulevana viittomakielen tulkkina.

2 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA -MENETELMÄT

Kun sain tietää, mitä opinnäytetyöni toiminnallinen osuus tulee pitämään sisällään, aloin miettiä, mikä näkökulma sopisi kirjalliseen osioon opinnäytetyössäni. Pohdin, mikä näkökulma olisi hyödyllinen ja vähemmän käsitelty. Niinpä päädyin näkökulmaan, joka käsittelee asiantuntijuutta työyhteisössä, jossa muilla ei ole viittomakielentaitoa. Opinnäytetyöni yhteistyötahot eivät olleet viittomakielentaitoisia, joten minä olin tulkkioiskelijana ainut asiantuntija tällä alalla. Tutkimuskysymyksiä pohditsessani päädyin yhteen kysymykseen, joka käsittelee asiantuntijuutta produktini teko- vaiheessa esille tulleissa tilanteissa. Kysymyksen avulla pyrin avaamaan tilanteita, jolloin asiantuntijuudestani oli hyötyä ja miten käytin sitä näissä tilanteissa. Tutkimuskysymykseni on:

1. Missä tilanteissa käytin asiantuntijuuttani hyödyksi niin, että käännöksestä saatiin ymmärrettävä ja tilaajan toiveita vastaava?

Tutkimusmenetelmänäni käytin havainnointia, sillä menetelmä sopii hyvin tilanteisiin, joissa tarkastellaan yksilön toimintaa ja vuorovaikutusta toisten kanssa (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 103.) Kirjoitin opinnäytetyöpäiväkirjaa, johon kirjasin havaintoni produktini edetessä. Toisena menetelmänäni käytin kääntämisen ja viittomakielien lehtoreiden, viittomakielisten sekä viittomakieltä osaavien opiskelukavereideni konsultointia erityisesti käännösratkaisuissa. Viittomakielentulkit ja tulkkikouluttajat Raija Röslof ja Ulla Veitonen (2006) Turun Diakonia-ammattikorkeakoulusta kehottavat käännöstä tehtäessä konsultoimaan viittomakielistä käännösratkaisuissa ja valmiin käännöksen tarkastamisessa, jotta päädyttäisiin hyviin ratkaisuihin ja lähtötekstiä vastaavaan lopputulokseen. Syntyperäisen, eli natiivikielenkäyttäjän jälkitarkasta-

mista suositellaan käännöksen lopullisen version tarkastamisessa. (Röslof & Veitonen 2006, 108, 110.)

3 KÄÄNTÄMINEN

Kääntämisellä on takanaan pitkä historia. Varhaisimpia tulkittuja dokumentteja on löydetty noin neljän vuosituhannen takaa. Egypti ja Mesopotamia ovat olleet merkittäviä ja pääasiallisia alueita tulkkauksen ja kääntämien historiassa, sillä faaraoiden hautakammioista ja kaiverretusta savitauluista on löydetty konkreettisia todisteita suullisesta ja kirjallisesta kääntämisestä. Kääntämistä ja tulkkausta tarvittiin ennen muinoin muun muassa sodan melskeissä vierasmaalaisia vastaan taisteltaessa, jolloin viestinviejät veivät ja toivat sanomaa vastustajilta omalle puolelleen ja toisinpäin. (Saksa 2004, 15–16.) Kääntämisen pitkä historia jatkuu sen pitkänä tulevaisuutena, sillä sen tarve kasvaa jatkuvasti. Se myös kehittyy jatkuvasti ajan ja teknologian muuttumisen myötä ja tulevaisuudessa yksi suosituimmista kääntämisen muodoista tulee olemaan konekääntäminen (Notaatio Oy 2016).

Suomen kääntäjäosuuskunta (2013) määrittelee kääntämisen olevan ”asian kirjoittamista tai sanomista toisella kielellä siten, että entistä useampi ymmärtää viestin.” Kääntämisen tarkoituksena on siis pyrkiä välittämään lähtökielessä ilmaistu asia eteenpäin tulokieleen sen omia keinoja käyttäen niin, että asian merkitys ei muutu. (Vehmas-Lehto 2002, 12.) Tulokieli siis tarkoittaa kieltä *jolle* käännetään ja lähdekieli kieltä *josta* käännetään (Hytönen, Rissanen 2006, 18–19). Kääntäjä toimii itse sekä lähdekielen vastaanottajana että tulokielen tuottajana, välittäen lähdekielen viestin sisältämät merkitykset tulokieleen uutena tekstinä (Tommola 2006, 11–12). Lähdetekstin ja käännöksen suhde voi olla hyvinkin monenlainen, sillä käännös voi joko toistaa lähdetekstin sisällön mahdollisimman tarkasti, tai se voi jopa lyhentää tai tiivistää sitä. Lähdetekstin perusteella voidaan kirjoittaa uudelleen kohdekielinen teksti, jota on voitu muokata hyvinkin paljon (Tiittula 2016, 5.)

Käännöksen tavoitteena on kääntää jokin asia toiselle kielelle ja tämän tavoitteen saavuttamisessa auttaa valittu käännösteoria. Ehkä tunnetuimpia käännösteorioita ovat dynaaminen ekvivalenssi ja skoposteoria. Dynaamisen ekvivalenssin tavoitteena on lähtökielen ja tulokielen vastaavuus, jotta käännöstä luettaessa lukija saisi samanlaiset reaktiot kuin lähtötekstiä lukiessaan (Hytönen, Rissanen 2006, 17). Skoposteorian mukaan taas pyritään tuottamaan käännös, jossa lähtötekstin tarkoitus on käännöksen tärkein tavoite (Vehmas-Lehto 2002, 92).

Dynaamisen ekvivalenssin lisäksi lähde- ja tulokielen vastaavuuteen pyrkii muodollinen, eli formaalinen ekvivalenssi. Nämä molemmat käännösteoriat on tunnetuksi tehnyt kuuluisa tutkija ja raamatunkääntäjä Eugene A. Nida. Formaalin ekvivalenssin tavoitteena on tuottaa käännös, joka vastaa lähdekieltä mahdollisimman tarkasti muodoltaan ja sisällöltään. Tätä ekvivalenssityyppiä näkee nykyään enää harvoin, sillä sitä on moitittu liian suppeaksi käännöstavaksi (Hytönen 2006, 67–68.)

Kääntäjät ovat viime vuosina alkaneet yhä enemmän suosia skoposteoriaa ekvivalenssin sijaan. He ovat alkaneet kiinnittää enemmän huomiota käännöksen tarkoitukseen sekä siihen, miten käännös toimii tulokielisessä kulttuurissa. Käännöksen ja tulokielen suhteesta käytetään nimitystä adekvaattisuus. Tästä syntyi pian skoposteoria, jonka ovat kehittäneet saksalaiset Katharina Reiss ja Hans Vermeer (Vehmas-Lehto 2002, 91-92). Sana skopos on kreikkaa ja se merkitsee tarkoitusta. Skoposteoria siis keskittyy käännöksen tarkoitukseen, tavoitteeseen ja päämäärään ja kääntäjä yleensä pyrkii suoriutumaan käännöksestä sen tarkoituksen kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Reiss ja Vermeer ovatkin sitä mieltä, että kääntäjä ei pysty tarjoamaan täysin samaa informaatiota kuin lähtötekstin tuottaja, joten käännös tulee aina olemaan jollain tavalla erilainen, kuin alkuperäinen lähtöteksti. Käännöksen tarkoitus on aina vastaanottajasta riippuva muuttuja ja yleensä skopos voi poiketa paljonkin lähtötekstin tarkoituksesta (Hytönen 2006, 71.)

Skoposteoria jaetaan kolmeen päätekstifunktiooryhmään. Tällaisia ovat esimerkiksi informatiivinen eli tietoa välittävä esittämisfunktio, ekspressiivinen eli taiteellisuutta ja esteettisyyttä välittävä ilmaisemisfunktio sekä operatiivinen, mielipiteisiin vaikuttava vetoomusfunktio. Lähtötekstissä voi olla esimerkiksi kaksi tällaista tekstifunktiooryhmää, mutta käännökseen saatetaan ottaa mukaan vain toinen, riippuen kohdekulttuu-

rista ja sen tarpeista. (mt., 71.) Tekstifunktioiden vaihdellessa niiden skopoksetkin vaihtelevat, eikä näin ollen yhtä absoluuttista ja ehdotonta käännöstapaa voida sanoella (Reiss & Vermeer 1980, 58). Oman skopoksensa täyttäessään käännös on onnistunut (Nord 1997, 27-38; Hytönen 2003, 35, 39.)

3.1 Suomalainen viittomakieli käännöskielenä

Viittomakielet kehittyvät kuurojen yhteisöissä ympäri maailmaa ja suomalainen viittomakieli on yksi näistä monista viittomakielistä maailmassa. Se ei näin ollen ole kansainvälistä, yleisestä luulosta huolimatta (Malm 2000, 71.) Suomalainen viittomakieli on haastavaa ja viittomakielentulkin tulisi hallita oman äidinkiellensä lisäksi myös viittomakieli toisena työkielenään, sekä sen kulttuuri. Kulttuurin tuntemus ja sen hallitseminen auttaa tulkkia tulkkaus- ja käännöstilanteissa ja helpottaa tulkin toimimista kulttuuriin sopivalla tavalla (Roslöf & Veitonen 2006, 108.)

Kääntäminen on kasvava työala viittomakielentulkin työssä, sillä erilaisten lausuntojen, ohjeiden ja lakitekstien kääntäminen viittomakielelle ja toisinpäin suomen kielelle, tulevat sisältymään tulkin työhön kasvavassa määrin (Hynynen, Pyörre & Roslöf 2003, 144.) Viittomakielisten oikeus saada tulkkaus- ja käännöspalveluita omalla äidinkiellään muun muassa viranomaisten kanssa asioidessaan vaikuttanee siihen, että vaikeaselkoisten lomakkeiden kääntämisen tarve lisääntyy entisestään (Roslöf & Veitonen 2006, 109.)

Kääntäminen ei ole pelkästään sanojen ja lauseiden kääntämistä, vaan merkityksen ymmärtämistä ja ilmaisua kohdekielellä (Tommola 2004, 17). Sen tähden lähtöteksti tulisi hylätä ja keskittyä ainoastaan sen asiasisältöön ja merkitykseen, ja tuottaa se kohdekieleen sen omia ilmaisukeinoja käyttäen. Asiasisällön tarkka välittyminen on viittomakieltä käännettäessä tärkeää (mt. 9-11)

Alun perin puhuttujen kielten pohjalta luodut käännösteoriat ovat usein sovellettavissa myös viittomakielen kääntämiseen. Tulkin on hyvä tiedostaa olemassa olevat käännösteoriat ja osata hyödyntää niitä työssään, sillä ne auttavat ymmärtämään ja ratkaisemaan eteen tulevia käännösongelmia. Yleensä viittomakielistä käännöstä

tehtäessä tavoitteena on välittää asiasisältö mahdollisimman tarkasti, sekä tuottaa sujuvaa ja oikeakielistä ilmaisua kohdekielellä (Roslöf & Veitonen 2006, 109–110.)

4 ASIANTUNTIJA JA ASIANTUNTIJUUS

Asiantuntijuudella tarkoitetaan yleensä tietoon, arviointiin ja ennakointiin liittyviä seikkoja, mutta myös tekeminen ja osaaminen ovat osa asiantuntijuutta (Palonen 2011.) Asiantuntijuus on yleensä alakohtaista, jonkin tietyn alan asiantuntija on usein tavallinen maallikko jossain muussa asiassa. Asiantuntijuuteen liittyy aina myös suorituksia, jotka ovat ajan myötä automatisoituneet, kuten esimerkiksi vaihteiden käyttö autolla ajamisessa.

Pasi Pyöriä (2006, 62) määrittelee asiantuntijaksi henkilön, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon ja työskentelee itsenäisesti, ilman alaisia. Kieliasiantuntija puolestaan määritellään henkilöksi, jolla on tavallista enemmän ja perusteellisemmat tiedot ja taidot yhdestä tai jopa useammastakin kielestä (Pesonen 2003, 25). Asiantuntijan ominaisuuksiin kuuluu myös muun muassa monimutkaisten ongelmien nopea ratkaisukyky, laaja tietoperusta sekä hyvin organisoituneet mielen sisäiset tietorakenteet. (Salovaara, 2004) Asiantuntija osaa kohdistaa oman tarkkaavuutensa oleellisiin asioihin ja seikkoihin tehtävän aikana, sekä tunnistaa hyvin omat heikkoutensa ja vahvuutensa. Asiantuntijan tapa toimia perustuu harjaantuneeseen ymmärrykseen sekä kokemukseen. Hän osaa toimia tilanteen vaatimalla tavalla ja pystyy ennakoimaan tulevaisuuden erilaisia kehityskulkuja. (Paloniemi & Rasku-Puttonen & Tynjälä 2011, 13-15.)

Filosofian tohtori ja yliopettaja Leena Rekolan (2010) mukaan asiantuntija on henkilö, joka kehittää itseään jatkuvasti omakohtaisen kasvu- ja oppimisprosessin kautta. Myös uusien toimintatapojen kehittäminen on asiantuntijalle ominainen piirre. Hän kykenee irtautumaan vakiintuneista tavoista sekä pystyy soveltamaan tietoa eri toimintaympäristöissä. Asiantuntija on tietoinen omista tiedoista ja taidoistaan, sekä kykenee myös tarvittaessa hyödyntämään muiden osaamista. Hänellä on myös kyky

asiakokonaisuuksien laajempaan tarkasteluun oman näkökulmansa lisäksi. Rekolan mukaan asiantuntijan ominaisuuksiin kuuluvat muun muassa hyvät vuorovaikutustaidot, luottaminen omiin kykyihin, luovuus, oman toiminnan reflektointikyky, hyvät kommunikaatiotaidot sekä palautteen vastaanottamisen kyky.

Hämeenlinnassa toimivan Ammatillisen opettajakorkeakoulun yliopettaja Seppo Helakorpi (2009) jakaa asiantuntijan osaamisen neljään osa-alueeseen, jotka yhdessä, ilman selkeitä rajoja muodostavat asiantuntijan käytännön osaamisen kokonaisuuden. Nämä neljä osa-alueita ovat: *substanssiosaaminen*, *työyhteisöosaaminen*, *kehittämisoosaaminen* ja *kehittymisoosaaminen*. *Substanssiosaaminen* tarkoittaa työssä tarvittavaa ydinosaamista, johon kuuluu muun muassa ammatin tiedolliset ja taidolliset vaatimukset sekä omat henkilökohtaiset kyvyt ja persoonallisuus. Asiantuntijan on myös hallittava työelämän pelisäännöt, kuten yhteiset tavoitteet ja eettiset toimintaohjeet. *Työyhteisöosaaminen* kuvaa työyhteisön sosiaalista luonnetta. Asiantuntijan tulisi pystyä tiimityöhön, vuorovaikutukseen sekä johtamiseen. *Kehittämisoosaaminen* viittaa organisaation osaamisen kehittämiseen. Asiantuntijalta edellytetään koko organisaation ja sen toimintatapojen tuntemusta ja valmiuksia näiden asioiden kehittämiseen. Kun organisaatiota kehitetään, saavuttaa se paremmin asemansa markkinoilla ja yritykselle voi muodostua jopa oma toimintakulttuuri, joka erottaa sen muista. Viimeisenä osa-alueena on *kehittymisoosaaminen*, joka tarkoittaa asiantuntijan omien taitojen, tietojen ja ajattelun kehittämistä. Tulisi olla valmis kokoajan oppimaan uutta. Itsensä kehittämällä voi olla suurta merkitystä työyhteisölle ja sitä kautta myös yksityisille ihmisille.

5 PRODUKTIN YHTEISTYÖTAHOT

Opinnäytetyöni tilaaja on Tukipilari kansalaistoiminnan keskus ja produktini toisena yhteistyötahona toimi Mainostoimisto JesseDesign. Tukipilari ja JesseDesign olivat jo aikaisemmin tehneet yhteistyötä nettisivujen puitteissa ja Tukipilari halusi tilata Karjalaiselta vielä esittelyvideon, jonka kuvaamisen ja editoinnin hän tuottaisi Tukipilarin toiveiden ja käsikirjoituksen perusteella. Tässä produktissa tehtävät jakautuivat niin,

että Tukipilari suunnitteli esittelyvideoonsa käsikirjoituksen, minä käännsin käsikirjoituksen suomalaiselle viittomakielelle viittoen itse lopullisessa versiossa ja JesseDesign hoiti kuvaamisen ja editoinnin.

Tukipilari kansalaistoiminnan keskus on Kuopiolaisten Vammais- ja kansanterveysyhdistysten yhteistyöorganisaatio. Tukipilarin tavoitteena on näiden yhdistysten toiminnan edistäminen ja vahvistaminen. Aktiivisia yhteistyöyhdistyksiä Tukipilarilla on noin 30 ja työtä tehdään koulutuksen, kehittämisen, verkostoyhteistyön, viestinnän ja tiedotuksen parissa. Kuopion Invalidit ry:llä on hallinnollinen vastuu Tukipilarista ja sen päärahoittajana toimii Raha-automaattiyhdistys. Myös Kuopion kaupunki tukee Tukipilarin toimintaa (Tukipilari 2014.)

JesseDesign on mainostoimisto Siilinjärvellä, jonka on perustanut Jesse Karjalainen. Hän tekee graafista suunnittelua, nettisivuja ja valokuvausta sekä myös videokuvausta (JesseDesign 2015.) Opinnäytetyöni video ja virallinen versio kuvattiin ja editoitiin lopulliseen muotoonsa Jessen toimesta hänen studiollaan.

6 PRODUKTIN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni produkti alkoi siitä, kun Jesse Karjalainen soitti minulle ja kysyi, tahdotko tehdä opinnäytetyöni Tukipilarille. Heidän toiveissaan oli saada viittomakielentulkkiopiskelija tekemään heidän esittelyvideoonsa viittomakielisen version ja Karjalainen oli ehdottanut minua. Kiinnostuin ideasta ja suostuin ohjaavan opettajanikin näyttäessä ajatukselle vihreää valoa. Sovimme tapaamisen työelämäohjaajani, Minna Mielosen ja yrittäjä Jesse Karjalaisen kanssa ja alusta asti lähdimme kaikki yhdessä pohtimaan, millainen videon olisi hyvä olla. Kävimme läpi kunkin osapuolen tehtävät ja minun oli määrä tehdä videon käsikirjoitukseen käänös ja viittoa se, kuten aikaisemmin oli jo sovittu.

6.1 Käännösprosessi

Saadessani Tukipilarilta käsikirjoituksen sähköpostiini ja aloin heti käymään sitä läpi ja miettimään käännösratkaisuja. Tein muistiinpanoja viittomista, joita halusin tarkistaa natiivilta viittomakieliseltä, jotta viittomat olisivat oikein tuotettuja. Sovin tapaamisen viittomakielisen ohjaajani kanssa ja yhdessä mietimme viittomia videoon. Sovimme myös, että lähettäisin aina jokaisen videoimani käännösversioni hänelle, jotta hän voisi tarkistaa, ovatko viittomat oikeita ja onko käännös ymmärrettävä.

Tukipilarin kanssa oli sovittu, että videon pituus olisi noin 2-2,5 minuuttia pitkä. Käännösversioita tehdessäni suurimpana haasteena oli juuri tämä määritelty pituus. Ensimmäiset versioini viitotusta tekstistä olivat aina 5-7 minuuttia pitkiä eivätkä näin olen vastanneet tavoitetta. Sain palautetta ja tukea ohjaajaltani niin, että kunhan opin käännöstä ulkoa ja saan lisää nopeutta ja sujuvuutta viittomiseeni, sekä tehtyä uusia käännösversioita lisää, sekunteja lähtee pois. Näin osittain tapahtui, mutta versioiden kesto oli edelleen liian pitkä. Minun täytyi olla useasti yhteydessä Tukipilariin käsikirjoituksesta ja sähköpostin välityksellä mietimme, mitä kohtia voisi lyhentää tai jättää kokonaan pois. Lopulta kuitenkin sovimme tapaamisen kasvotusten ja mietimme yhdessä, mitä käsikirjoitukselle tehdään. Saimme lopulta tiivistettyä käsikirjoitusta poistamalla siitä pitkiä nimiä ja ns. ”turhaa tietoa” niin, että saimme mahdutettua sen sovittuun maksimiin, 2,5 minuuttiin.

Lähetin aina uuden raakaversion viittomakieliselle ohjaajalleni ja konsultoin myös muita viittomakielisiä ja viittomakielentaitoisia opiskelukavereitani ja sain käännöksiini paljon apua. Vielä viimeisenä päivän ennen videon virallista kuvausta käännökseeni tuli paljon muutoksia oman ohjaajani palautteen myötä ja silloin se hioutui viimein lopulliseen muotoonsa.

6.2 Kuvausprosessi

Tukipilarin ja Jesse Karjalaisen kanssa olimme sopineet, että videon olisi hyvä olla valmis julkaistavaksi vuoden 2015 loppuun mennessä, joten kuvauspäiväksi Karjalaisen kanssa sovimme 3.12. Monen raakaversion ja ohjaajien palautteiden jälkeen kuvauspäivä tulikin nopeasti. Saavuttuamme Karjalaisen studiolle, aloimme yhdessä hänen johdolla suunnitella oikeaa taustakangasta, viittomapaikkaa minulle, kuvan

rajausta ja muita kuvaukseen liittyviä tekijöitä. Olimme yhdessä Tukipilarin ja Karjalaisen kanssa jo aikaisemmin sopineet, minkä värinen paita minulla olisi hyvä olla, miten meikkaan ja kuinka laitan hiukseni. Yhteisymmärryksessä sovimme, että puen Tukipilarin teemaväreihin sopivan pinkin paidan ja laitan hiukseni rennosti pois silmiltä. Tukipilarin toive oli, että video olisi nuorekas ja rento, joten tiukka nuttura ja jakkupuku unohdettiin kokonaan. Mielestäni onnistuimme luomaan juuri näitä visuaalisia tavoitteita vastaavan lopputuloksen hyvin.

Kuvaus eteni niin, että kamera laitettiin päälle ja minä viitoitin ulkoa opitun tekstin kameralle. Olin kirjoittanut viittomat ylös, eli glossannut käännökseni paperille, joka minulla oli kuvaustilanteessa mukana, sijoitettuna aivan kamerasuoran alle. Tarvittaessa pysyisin katsomaan siitä apua. Sovimme, että viiton aina jokaisen asiakokonaisuuden kerrallaan, ja virheen tullessa aloitimme aina sen kokonaisuuden alusta uudestaan, missä olimme milloinkin menossa. Onneksi olin saanut opeteltua käännökseni hyvin niin, että itse kuvaus oli nopeasti tehty, eikä uusi otoksia tarvinnut ottaa kovin montaa.

Tämän jälkeen Karjalainen siirsi videopätkät tietokoneelle ja alkoi editoida videota kokonaisuudeksi. Videoon oli tarkoitus tulla myös tekstitykset ja kuvia viittomiseni viereen, joten autoitin Karjalaista saamaan oikeat tekstit oikeisiin kohtiin, sillä hänellä ei ollut mitään käsitystä siitä, mitä viitoitin milloinkin. Sovimme vielä toisen päivän, milloin tulisin auttamaan häntä saamaan tekstit ja viittomisen vastaamaan toisiaan, sillä vain minulla oli tieto viittomiseni sisällöstä. Kun video oli minun osaltani valmis, Karjalainen näytti sen Tukipilarin edustajille ja yhdessä he tekivät vielä pari viimeistä muokkausta videoon. Tämän jälkeen pyysin vielä saada nähdä videon, jotta kaikki olisi varmasti kohdallaan ja kaikki näytti mielestäni oikein hyvältä. Video julkaistiin lopulta 15.3.2016

7. TULOKSET

Tässä luvussa vastaan tutkimuskysymykseeni ja esittelen tilanteita, joissa asiantuntijuudestani oli hyötyä produktin eri vaiheissa. Käsittelen myös sitä, mitä asiantuntijan ominaisuuksia löysin itsestäni ja kuinka asiantuntijuuteni kehittyi produktin tekemisen myötä, sekä sitä, kuinka suuri vaikutus tulkin asiantuntijuudella on työyhteisössä ai-noana kieliasiantuntijana. Käytän tässä havainnointini tukena produktin aikana tekemääni opinnäytetyöpäiväkirjaa, johon kirjoitin produktini etenemisestä sekä asiantuntijanäkökulmista, joihin törmäsin työn eri vaiheissa.

Produktini tärkein tilanne asiantuntijuuteni ilmenemiseksi oli käsikirjoituksen muokkaaminen. Ensimmäinen ehdotukseni olikin heti käsikirjoituksen luettuani, voisiko tiedot Facebook, Twitteristä ja muista yhteystiedoista siirtää aivan käsikirjoituksen viimeiseksi asiaksi, sillä alkuperäisessä tekstissä ne oli sijoitettu tekstin keskivaiheille. Selitin, että yleensä viittomakielisissä videoissa yhteystiedot ovat juuri videon lopussa, jotta niihin olisi helpompi myöhemmin palata. Videota ei näin ollen tarvitsisi hankalasti kelata keskivaiheille vaan tarvittavat tiedot löytyisivät helposti videon viimeisenä asiana. Tämä ehdotus sopi Tukipilarille hyvin ja käsikirjoitusta muokattiin sen mukaan. Valmista videota katsellessani huomaan, että yhtä kohtaa olisi ehkä kannattanut muokata vielä luonteeltaan pysyvämmäksi. Videossa puhutaan vuoden 2015 virkistysristeilystä, mutta jälkeinpäin ajatellen olisi ehkä ollut fiksum jättää vuosiluku pois, sillä pian vuosi 2015 on jo muutaman vuoden takainen asia ja paljon uutta on ehtinyt tapahtua. Tämä muokkaus olisi tehnyt videon tiedoista neutraalimmat ja pysyvämmät, mutta en hoksannut tätä Tukipilarille edes ehdottaa.

Kuitenkin suurin ja merkittävin asia käsikirjoituksen muokkaamisessa oli käännöksen pituus. Tämä asia produktissani oli haastavin ja ongelmallisinkin, sillä jokainen kuvamani käännösversio oli aina 5-7 minuuttia pitkä, mikä ei vastannut tavoitetta 2,5 minuutista. Minun oli todella hankala saada teksti mahdutettua kahteen ja puoleen, saati sitten kahteen minuuttiin. Netissä julkaistavan käännöksen pituus kun olisi hyvä olla korkeintaan kaksi minuuttia, sillä pidempää videota ei juuri jakseta katsoa (Kotimaisen kielten keskuksen viittomakielten lautakunta 2015, 18). Asiantuntijana minun piti kertoa, että videon käsikirjoitusta täytyy lyhentää suhteellisen paljon, joitain asioita täytyy liittää yhteen ja jotakin kokonaan poistaa. Sovimme tapaamisen Tukipilarille käydäksemme yhdessä käsikirjoitusta läpi työelämäohjaajani, Minna Mielosen kanssa.

Pohdiskelin itsekseni, miten ilmaisen ymmärrettävästi ja ystävällisesti, että käsikirjoitus on aivan liian pitkä ja asioita tulee poistaa paljon. Kuinka kerron, että jokin asia ei toimi tai jokin asia on ”turha”? Onko minulla opiskelijana oikeutta puuttua liikaa Tukipilarin tuottamaan käsikirjoitukseen ja sisältöön, jonka he esittelyvideoonsa suunnittelivat? Rohkenin kuitenkin toimia asiantuntijana ja luottaa niihin ominaisuuksiin, joita Filosofian tohtori Leena Rekolakin (2010) mainitsee asiantuntijalla olevan. Hyvät kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot sekä kyky luottaa omiin taitoihinsa, nousivat merkittäviksi tekijöiksi yhteistyössä Tukipilarin kanssa ja koska minä olin ainoa viittomakielentaitoinen, ymmärsin minulla olevan tarpeeksi tietoa ja taitoa sekä kyky ja velvollisuuskin toimia asiantuntijana tässä tilanteessa. Vaikka virallisesi opiskelija vielä olinkin, olin silti tasa-vertainen työyhteisön jäsen, ja ilman asiantuntevia kommentteja ja huomautuksia olisi videosta voinut tulla hyvin erilainen.

Päätin selventää Mieloselle, miten viittomakielellä viitottu ja suomen kielellä puhuttu teksti eroavat toisistaan. Jos esimerkiksi tekstissä sanotaan: ”Tukipilarin suunnittelija Minna Mielonen ja Tukipilarin toiminnanjohtaja Susanna Kähkönen”, vie lause enemmän aikaa viittoja kuin puhua se suomenkielellä. Näytin myös hänelle, kuinka kauan kyseisen lauseen viittominen kestää ja samalla selitin, että nimet olisi hyvä jättää videosta kokonaan pois, sillä niiden sormittaminen, sormiaakkosten tuottaminen peräkkäin (Jantunen 2003, 79), vie paljon aikaa. Mielonen ymmärsi tämän hyvin, joten esimerkkineni valossa poistimme käsikirjoituksesta titteleitä ja nimiä ja lyhensimme näin ollen tekstiä huomattavasti. Poistimme myös muutamia epäolennaisia kohtia ja uskoin nyt videon sopivan ainakin siihen kahteen ja puoleen minuuttiin.

Asiantuntijuuttani tarvittiin myös videon kuvaamisessa ja siihen liittyvissä tekijöissä, kuten editoinnissa. Ensimmäinen asia tähän liittyen oli ulkonäköni videossa. Kyselin ensin Tukipilarilta, olisiko heillä toiveita pukeutumisestani, meikistäni ja hiuksistani. Heidän toiveenaan oli rento ja nuorekas ulkonäkö, eivätkä he halunneet minun piilotavan omaa persoonaani, joten tiukka nuttura, vahva meikki ja jakkupuku unohdettiin heti alkuunsa. Vinkkasin ohjaajalleni Minna Mieloselle, että yksivärinen pusero olisi hyvä valinta, sillä kuviolliset vaatteet voivat olla häiritseviä tekijöitä. Myös erikoiset hiukset ja liikaa huomiota herättävät korut olisi hyvä jättää pois (Kotimaisten kielten keskuksen viittomakielten lautakunta 2015, 17.) Sovimme siis, että puen päälleni Tu-

kipilarin teemaväreihin sopivan pinkin puseron, sekä laitan hiukseni rennosti pois silmiltä.

Kuvauspäivänä asiantuntijuuteni näkyi vahvasti videon editoinnissa. Opas tiedon tuottamiseen viittomakielellä kehottaakin viittomakielen esittäjän olevan paikalla myös videon editoinnissa, jotta sisällön laadukkuudesta ja oikeasta kieliopista voidaan varmistua (Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. 2014). Kuvausten jälkeen kävimme Jesse Karjalaisen kanssa yhdessä läpi, mitä missäkin kohdassa viitoitin, jotta oikeat tekstit saatiin vastaamaan oikeaa viittomista. Muistutin myös, että tekstin ja kuvien täytyy näkyä ruudulla hieman pidemmän aikaa kuin viittomisen, jotta henkilö, joka seuraa viittomakieltä, saisi myös kuvallisen informaation. Jos kuva ja viittominen näkyvät täsmälleen saman ajan, viittomakieltä seuraava ei ehdi katsoa kuvaa, sillä hän pystyy katsomaan vain yhteen suuntaan kerrallaan. Karjalainen ymmärsi asian tärkeyden ja kuva ja tekstit laitettiin näkymään videossa hieman pidempään kuin viittominen. Nyt valmista videota katsoessani kuitenkin huomaan, että tekstien ja kuvien tulisi näkyä vieläkin vähän pidempään kuin ne nyt näkyvät. Minun olisi pitänyt huolellisemmin tarkistaa ja varmistaa tämä ennen julkaisua. Tämä on pieni virhe, eikä informaatiota jää puuttumaan, vaikka tekstiä ei ehtisikään lukea, mutta tämän korjauksen vielä tekisin jos voisin. Varsinaisen kuvauspäivän lisäksi kävin vielä toisen kerran Karjalaisen toimistolla ja yhdessä tarkistimme, että tekstit ja viittominen vastasivat toisiaan videon muokkaamisen jälkeenkin.

Kaikkien muokkausten jälkeen Karjalainen näytti videon Tukipilarin edustajille ja he olivat todella tyytyväisiä lopulliseen videoon ja yhteistyöhön kokonaisuudessaan. Tukipilarin toiveissa oli saada rento, hauska, ymmärrettävä ja nuorekas esittelyvideo ja siinä mielestäni onnistuttiin hyvin. Esiintymiseni videolla oli luontevaa ja rentoa ja myös videon ulkoasu on toiveita vastaava. Sain videosta paljon hyvää palautetta muun muassa henkilöiltä, jotka eivät ymmärrä viittomakieltä. He sanoivat videon olevan rento ja ilmeikäs, joten koen onnistuneeni käyttämään hyvin non-manuaalisia elementtejä, eli ilmeitä, pään, silmien ja muun kehon liikkeitä viittomiseni tukena (Risänen 2006, 27). Oli mukava kuulla ajatuksia juuri sellaisilta henkilöiltä, jotka eivät viittomisen sisältöä ymmärrä, sillä he osaavat keskittyä kertomaan videon ja viittomisen ulkonäöstä enemmän. Omalta ohjaajaltani saama palautekin oli hyvin kannusta-

vaa ja myös hän oli lopputulokseen hyvin tyytyväinen. Toivon myös saavani kuulla viittomakielisten ajatuksia videosta.

8. POHDINTA

Opinnäytetyöni päätavoitteena oli tuottaa Tukipilarille heidän toiveitaan vastaava käännös esittelyvideolle, joka julkaistiin heidän Internet-sivuillaan. Suunnitelmissa oli aluksi keskittyä vain toiminnalliseen osaan työssäni ja panostaa siihen ilman sen suurempia pohdiskeluja näkökulmasta, mutta kirjallisen osuuden aihe muotoutuikin onneksi siinä samalla ja pystyin kuljettamaan sitä ajatuksissani läpi koko produktin tekemisen. Opinnäytetyöpäiväkirjaa kirjoittaessani lisäsin sinne tekemiäni huomioita liittyen näkökulmaani, asiantuntijuuteen työyhteisössä, jossa minä tulkkioiskelijana olen ainoa viittomakielentaitoinen.

Tutkimuskysymyksessäni pohdin tilanteita ja asioita, missä asiantuntijuuttaani tarvittiin. Näitä olivat muun muassa pukeutumiseen liittyvät suositukset, käännöksen suostaminen, pitkien nimien poisjätöt videosta sekä loppueditoinnissa tekstien ja viittomisen vastaavuuden tarkistaminen. Yhteistyö sujui molempien tahojen kanssa mielestäni hyvin ja koin olevani osa sitä työyhteisöä, missä milloinkin aina olin, joko Tukipilarin tai JesseDesignin kanssa.

Olen tyytyväinen käännökseeni ja videon lopputulokseen. Se on niin hyvä, kuin tässä ajassa ja näillä taidoillani pystyin aikaan saamaan. Produktini alkuvaiheissa ohjaajani vähän varoitteli kiireisestä syksystä, joka minulla olisi käännökseni kanssa edessä. Onneksi aikataulu ei kuitenkaan aiheuttanut suurempia ongelmia ja sekä käännös että videon virallinen kuvaus saatiin tehtyä sovittuna aikana. Videosta saamani palaute on ollut tähän asti positiivista. Kuulevilta henkilöiltä saamani palautetta on ollut hauska kuulla, sillä he osaavat keskittyä videon ulkoisiin tekijöihin hyvin, kuten rentouteen, ilmeisiin, silmien liikkeisiin ja pään liikkumiseen. Yksi saamastani palautteesta meni näin: ”En ole koskaan nähnyt noin rentoa viittojaa.” Mielestäni tämä kommentti kuvaa videon lopputulosta hyvin. Tukipilarin toiveena oli saada viittomakielinen video, joka olisi juuri rento, hauska ja selkeä ja mielestäni tavoite saavutettiin hyvin.

Toivottavasti saan palautetta myös viittomakielisiltä, sillä heille video on alun perin tarkoitettukin. Tiedän, että kritiikkiä voi olla luvassa, mutta otan kaiken oppimisen kannalta ja olen avoin erilaisille kommenteille.

Jatkotutkimuksena aiheeseeni voisi olla vielä kehittävämpi tutkimus asiantuntijuuteen työyhteisössä, jossa on mukana henkilöitä useammasta ammattialasta. Minun työni keskittyy enemmän juuri viittomakieleen ja kääntämiseen, mutta sitä voisi ehkä kehittää enemmän sovellettavaksi muihinkin aiheisiin. Ehkä jonkinlainen ohjeistus asiantuntijana toimimiseen työyhteisössä voisi olla hyvä idea toiminnalliseksi opinnäytetyön aiheeksi.

LÄHTEET

- Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. 2014. Opas tiedon tuottamiseen viittomakielellä. Projekt Acco. PDF. <http://visualaccess.fi/fi/viittomakieli/materiaali> Viitattu 4.4.2016.
- Helakorpi, Seppo 2009. Osaaminen ja sen tunnistaminen työelämän ja koulutuksen yhteisenä haasteena. Viitattu 7.3.2016.
<http://www.uasjournal.fi/index.php/osaaja/article/view/1164/1053>
- Hynynen, Heidi & Pyörre, Susanna & Roslöf, Raija 2003. Elämä käsillä. Viittomakielentulkin ammattikuva. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A Tutkimuksia 5. Helsinki 2003.
- Hytönen, Niina 2003. Käännösjournalismi suomalaisessa aikakauslehdissä. Turun yliopisto. Kääntämisen ja tulkauksen keskus. Pro gradu –tutkielma.
- Hytönen, Niina & Rissanen, Terhi 2006. Käsitteet haltuun. Teoksessa Niina Hytönen ja Terhi Rissanen (toim.) Käden käännteessä. Viittomakielen kääntämisen ja tulkauksen teoriaa sekä käytäntöä. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab, 17-25.
- Hytönen, Niina 2006. Käännösteorioiden kirjo kääntäjän työvälineenä. Teoksessa Niina Hytönen ja Terhi Rissanen (toim.) Käden käännteessä. Viittomakielen kääntämisen ja tulkauksen teoriaa sekä käytäntöä. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab, 66–83
- Jantunen, Tommi 2003. Johdatus suomalaisen viittomakielen rakenteeseen. Tampere: Oy Finn Lectura Ab
- JesseDesign 2015. Viitattu 14.1.2016. <http://www.jessedesign.fi/>
- Kotimaisten kielten keskuksen viittomakielten lautakunta 2015. Laatusuositusta viittomakielelle kääntämiseen. Helsinki: Kuurojen liitto ry. PDF viitattu 19.1.2016
<http://www.kuurojenliitto.fi/fi/artikkelit/laatusuositus-viittomakielelle-kaantamiseen#.VweCapyLTEY>
- Malm, Anja 2000. Kuurojen oma maailma - kuurous kielenä ja kulttuurina. Teoksessa Anja Malm Viittomakieliset Suomessa. Pieksämäki: Finn Lectura. 79-101
- Nord, C. 1997. Translation as a Purposeful Activity. Functionalist Approaches Explained. Manchester; St Jerome.

Notaatio Oy 2016. Käännösalan tulevaisuus. Viitattu 29.3.2016.

<http://www.notaatio.fi/DowebEasyCMS/?page=KaannosalanTulevaisuus>

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyössä käytettäviä menetelmiä. Kehittämistyön menetelmät. 1. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Palonen, Tuire 2011. Mitä asiantuntijuus on ja miten sitä on tutkittu? Viitattu 17.2.2016. <http://futurex.utu.fi/blogi/?p=17>

Paloniemi, Susanna & Rasku-Puttonen Helena & Tynjälä, Päivi 2011, Asiantuntijuu-
desta identiteettiin – Anneli Eteläpellon tutkimuspolkuja. Teoksessa Collin, Kaija &
Paloniemi, Susanna & Rasku-Puttonen Helena & Tynjälä, Päivi (toim.) Luovuus,
oppiminen ja asiantuntijuus. 1.-2. painos. Helsinki: WSOY pro Oy. 13-37.

Pesonen, Aila 2003. Mielikuvia ja kokemuksia kieliasiantuntijuudesta. Teoksessa
Merja Koskela & Nina Pilke (toim.) Kieli ja asiantuntijuus. Jyväskylä: Suomen so-
veltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 25-36

Pyöriä, Pasi 2006. Tietoyhteiskunta, tietotyö ja asiantuntijuus. Teoksessa Jaana Par-
vianen (toim.) Kollektiivinen asiantuntijuus. Tampere: Tampereen yliopistopaino
Oy – Juvenes Print, 55-81

Reiss, K. & Vermeer, H. 1986. Mitä kääntäminen on? Teoriaa ja käytäntöä. Suom. ja
toim. P. Roinila. Helsinki: Gaudeamus.

Rekola, Leena 2010. Asiantuntijuudesta. Viitattu 4.2.2016.

file:///C:/Users/K%C3%A4ytt%C3%A4j%C3%A4/Downloads/1.3.2010_Asiantuntijuus.pdf

Rissanen, Terhi 2006. Viittomakielen rakenteen visuaalisuudesta ja ikonisuudesta.
Teoksessa Niina Hytönen ja Terhi Rissanen (toim.) Käden käänteessä. Viittoma-
kielen kääntämisen ja tulkkauksen teoriaa sekä käytäntöä. Helsinki: Oy Finn Lec-
tura Ab, 26-63

Roslöf, Raija & Veitonen, Ulla 2006. Suomalaisen viittomakielen kääntäminen ja
käännösteoriat. Teoksessa Niina Hytönen ja Terhi Rissanen (toim.) Käden kää-
nteessä. Viittomakielen kääntämisen ja tulkkauksen teoriaa sekä käytäntöä. Helsin-
ki: Oy Finn Lectura Ab, 108-120

Saksa, Silja 2004. Baabelin perilliset. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.

Salovaara, Hanna 2004. Asiantuntijuus kognitiivisena ilmiönä. Suomen virtuaaliyliopisto. Viitattu 4.3.2016.

http://tievie.oulu.fi/verkkopedagogiikka/luku_4/asiantuntijuus.htm

Suomen kääntäjäosuuskunta 2013. Kääntäjä on kielen ja tekstilajin asiantuntija. Viitattu 10.2.2016. <http://kaantajaosuuskunta.fi/h5ks/kaantaminen.html>

Tiittula, Liisa 2016. Johdatus kääntämiseen ja käännöstieteeseen. Viitattu 17.2.2016.

<http://www.helsinki.fi/saksa/johdatustakaantamiseen/saksa-johdatustakaantamiseen.pdf>

Tommola, Jorma 2004. Mikä on kääntämisen ja tulkkauksen ydin? Teoksessa Jorma Tommola (toim.) Kieli, teksti ja kääntäminen. Language, text and translation. Turku: Turun yliopisto, englannin kielen kääntäminen ja tulkkaus, 9-20

Tommola, Jorma 2006. Muoto ja merkitys kääntämisessä ja tulkkausessa. Teoksessa Jorma Tommola (toim.) Kieli ja kulttuuri kääntäjän työvälineenä. Turku: PAINOSALAMA Oy, 9-24

Tukipilari 2014. Viitattu 14.1.2016. <http://tukipilari.fi/>

Vehmas-Lehto, Inkeri 2002. Kopiointia vai kommunikointia. Johdatus käännösteoriaan. 3.painos. Helsinki: Hakapaino Oy

LIITTEET

Liite1. Tukipilarin esittelyvideo

https://www.youtube.com/watch?v=P7_T3Uth794